

เทคนิคการเบิกความ

พ.อ.พินิจ ตั้งสกุล

หัวหน้าผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ

ชีวิตพนักงานสอบสวนคงหนีไม่พ้นที่ต้องเบิกความ หากเบิกความผิดพลาดจากข้อเท็จจริงในสำนวน หรือเบิกความกำกวม สับสน จนศาลเกิดข้อสงสัย แน่แน่นอนว่าต้องเกิดผลเสียต่อคดี ทั้งที่ทุ่มเททำสำนวนมาเป็นอย่างดี ดังนั้นการเบิกความจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งหย่อนไปกว่าการสอบสวน ผมเคยขึ้นเบิกความในคดียาเสพติด ใช้เวลาเบิกความ ๘ วันเต็ม ทั้งเช้าและบ่าย ส่วนวันที่ ๙ เบิกเฉพาะช่วงเช้า ผลคำพิพากษาออกมาดี ศาลสั่งลงโทษจำคุกจำเลย ๒ คน จาก ๕ คน ในข้อหาสมคบเกี่ยวกับ ยาเสพติด ซึ่งพนักงานอัยการผู้นำสืบในคดี บอกผมว่าเป็นคดีแรกที่ศาลสั่งลงโทษในข้อหาสมคบ ดังนั้นในฐานะพนักงานสอบสวนผู้เฒ่า จึงอยากเล่าประสบการณ์นั้น ให้แก่ พนักงานสอบสวนหนุ่มสาว นำไปพิจารณาใช้ประโยชน์ต่อไป ซึ่งเทคนิคการเบิกความดังกล่าวผมดำเนินการดังนี้

๑.หาจุดแข็ง-จุดอ่อน ในสำนวนการสอบสวน

การที่ศาลจะพิพากษาลงโทษจำเลยในคดีได้นั้น ศาลจะต้องเชื่อในข้อเท็จจริงของสำนวน และการนำสืบในชั้นศาลโดยปราศจากข้อสงสัย การจะทำให้ศาลเชื่อในข้อเท็จจริงโดยปราศจากข้อสงสัยได้นั้น ก็ต้องเบิกความเน้นให้ศาลทราบถึงจุดแข็งในสำนวนในขณะเดียวกัน ก็ต้องหาเหตุผลมาอธิบายเพื่อปิดจุดอ่อนในสำนวนเช่นเดียวกัน ดังนั้นการที่จะทราบจุดแข็ง และจุดอ่อน ในสำนวนได้ ท่านก็จำเป็นต้องอ่านสำนวนทั้งหมด ทำความเข้าใจกับมันให้ตลอดหาเหตุผลให้ได้ว่าเพราะเหตุใด เอกสารชิ้นนี้ หรือ พยานปากนี้ จึงปรากฏอยู่ในสำนวน เมื่อท่านหาเหตุผลโดยตลอดดังนี้แล้ว ท่านก็จะทราบจุดแข็งและจุดอ่อนในสำนวนโดยเฉพาะจุดอ่อน ท่านต้องหาเหตุผลมาอธิบายเพื่อปิดมัน ยกตัวอย่าง จำเลยในคดีเป็นผู้ซื้อยาเสพติดเพื่อจำหน่ายต่อ แต่มีหลักฐานว่า ลูกจำเลยร่วมลำเลียงยาเสพติดมาส่งให้แก่พ่อ จึงเกิดความสำคัญที่เป็นจุดอ่อนในคดี “ตกลงแล้วจำเลยเป็นผู้ซื้อ

เพื่อจำหน่ายต่อหรือผู้ขาย” ดังนั้น หากไม่หาเหตุผลอย่างเหมาะสมมาอธิบายพฤติการณ์ของลูกจำเลย ให้ได้ผลของคดีก็อาจจะเสียหายวิธีการอธิบายของผมนี่คือ “การซื้อขายยาเสพติดนั้น ไม่เหมือนกับ การ ซื้อขายสินค้าทั่วไป ผู้ขายจะต้องเชื่อใจ ผู้ซื้ออย่างสนิทใจ ดังนั้นผู้ซื้อจึงให้ลูกมาร่วมในการ ลำเลียง ยาเสพติดด้วยเพื่อให้เกิดความเชื่อใจระหว่างกันและยังเป็นประโยชน์ในการซื้อขายในอนาคต อีกด้วย” เป็นต้น

๒. เขียนคำเบิกความเป็นภาษาพูด

การเบิกความก็คือ การพูดให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายในสิ่งที่สื่อออกไปตามความต้องการของผู้พูด หากพูดออกไปแล้วผู้ฟังแปลความเป็นอย่างอื่นที่ไม่ตรงกับความต้องการของผู้พูด การเบิกความย่อมจะล้มเหลว ดังนั้นเพื่อให้การเบิกความครบถ้วนในเนื้อหา และศาลมีความเข้าใจ ความหมายตามที่ต้องการผมเตรียมการดังนี้คือ นำสาระสำคัญของสำนวนทั้งจุดแข็ง จุดอ่อนและ เหตุผลที่ปิดจุดอ่อน มากำหนดเป็นหัวข้อที่ต้องการเบิกความ โดยหัวข้อที่กำหนดจะเรียงตามลำดับ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งอธิบายสาเหตุ และผลของแต่ละเหตุการณ์ หลังจากนั้นก็นำหัวข้อที่ กำหนดดังกล่าว มาเขียนคำเบิกความเป็นภาษาพูดที่เหมาะสมกับบุคลิกของตนเอง ขอเน้นนะครับว่า คำเบิกความต้องเป็นภาษาพูดที่เหมาะสมกับบุคลิกผู้เบิกความ จึงจะทำให้การเบิกความไหลลื่น ชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือสูง เมื่อเขียนคำเบิกความเสร็จท่านต้องอ่านทบทวนเพื่อให้ทราบว่า มี หัวข้อใดตกหล่นไปก็จะได้เพิ่มเติม หรือมีคำพูดใดที่หากพูดออกไปแล้วกำกวมก็ให้แก้ไขซะ ต่อจากนั้น ท่านก็ซ้อมเบิกความตามที่ท่านเขียน และให้จับเวลาด้วยว่าตั้งแต่เริ่มต้นเบิกความไปจนจบใช้เวลา เท่าใด เพื่อนำข้อมูลเรื่องเวลาที่จะใช้แจ้งต่อพนักงานอัยการที่นำสืบเพื่อขอใช้เวลาในการเบิกความต่อ ศาลคำเบิกความที่เขียนขึ้นนั้นให้นำติดตัวไปเบิกความด้วย มันมีประโยชน์อย่างยิ่งซึ่งผมจะเล่าให้ ทราบต่อไป

๓. วางแผนเบิกความร่วมกับพนักงานอัยการ

พนักงานอัยการที่นำสืบคือผู้ช่วยเหลือท่านโดยการถามถึง ในกรณีที่ท่านเบิกความ ผิดพลาดหรือกำกวม นอกจากนี้ยังมีพนักงานอัยการบางท่านอาจจะกำหนดแผนการเบิกความไว้ ล่วงหน้า เพื่อให้พยานเบิกความตามแผนดังกล่าว ซึ่งก็อาจจะเป็นสิ่งที่ดี หากพนักงานอัยการเข้าใจ

สำนวนโดยตลอด แต่ถ้าไม่ ผลเสียแห่งการเบิกความก็จะตามมา ดังนั้นท่านในฐานะพนักงานสอบสวนที่ต้องเข้าใจสำนวนคดีโดยตลอดจึงมีหน้าที่นำเสนอแผนการเบิกความ ซึ่งก็คือคำเบิกความของท่านที่ได้เตรียมไว้ให้แก่พนักงานอัยการผู้นำสืบได้รับทราบ แล้วปรึกษาหารือกันจนได้ข้อสรุป แล้วปรับแผนของแต่ละฝ่ายตามข้อสรุปที่ได้ จากประสบการณ์ที่ผ่านมาเมื่อผมได้เสนอแผนการเบิกความต่อพนักงานอัยการผู้นำสืบ พนักงานอัยการจะเห็นพ้องด้วยกับแผนที่ผมนำเสนอทุกครั้ง

๔. การเบิกความ

ก่อนการเบิกความ ๑ วัน ท่านต้องซ้อมเบิกความตามคำเบิกความที่ได้เขียนไว้จนขึ้นใจ เมื่อเข้าเบิกความจงเบิกความตามแผนที่ได้เขียนไว้ โดยให้เบิกเฉพาะข้อเท็จจริงเท่านั้น ความเชื่อ ความรู้สึก หรือความน่าจะเป็น มิให้นำเสนอในชั้นตอนนี้เด็ดขาด เมื่อเสร็จสิ้นการเบิกความในช่วงเช้า ท่านต้องตรวจสอบดูว่าคำเบิกความของท่านต่อศาลเป็นไปตามแผนหรือไม่ โดยการนำคำเบิกความที่ท่านเขียนไว้เป็นตัวเปรียบเทียบ หากพบว่ามีส่วนข้อหรือบางเหตุการณ์ที่ยังไม่ได้เบิก ท่านต้องหาทางกำหนดแผน ที่จะสอดแทรกคำเบิกความที่ตกหล่นในช่วงเช้างกล่าวเพิ่มเติมเข้าไปในคำเบิกความในช่วงบ่ายให้ได้ เมื่อเสร็จสิ้นการเบิกความในช่วงบ่ายท่านก็ต้องตรวจสอบอีกว่ามีคำเบิกความใดตกหล่นไปบ้าง กระทำการตรวจสอบในลักษณะเดียวกับช่วงเช้า หลังจากนั้นก็ต้องหาทางนำความเบิกความที่ตกหล่นในช่วงบ่ายไปสอดแทรกเพิ่มเติมในการเบิกความครั้งต่อไป กระทำดังนี้เรื่อยไปจนเสร็จสิ้นการเบิกความ ผลการเบิกความก็จะออกมาดี ทุกครั้งที่ผมเบิกความจะใช้วิธีการขั้นตอนตามที่เล่ามานี้มีอยู่คดีหนึ่งหลังจากผมเบิกความไปแล้ว ๒ วัน (เช้า-บ่าย) ทนายจำเลยร้องต่อศาลว่า ขอให้เพิ่มพยานอีกปากหนึ่ง ซึ่งศาลไม่ยินยอมโดยกล่าวว่า พ.อ.พิณิจ ให้การครบถ้วนเข้าใจง่าย จึงไม่มีความจำเป็นต้องเพิ่มพยานโจทก์ หากทนายจำเลยต้องการทราบข้อเท็จจริงใดเพิ่มเติมให้ถามพยานตอนซักค้าน

การที่ทนายจำเลยร้องต่อศาลใช้เพิ่มพยานโจทก์เบิกความเพิ่มอีก ๑ ปาก โดยอ้างเหตุผลเพื่อต้องการทราบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมไม่น่าจะใช้วัตถุประสงคฺ์ที่แท้จริง วัตถุประสงคฺ์ที่แท้จริงน่าจะเชื่อว่าการทำลายน้ำหนักความน่าเชื่อถือคำเบิกความของผม ในกรณีที่คำเบิกความของพยานที่

จะมาเพิ่มนี้แตกต่างจากของผม จะเห็นแล้วนะครับว่าคำเบิกความที่เขียนเป็นภาษาพูดที่เหมาะสมกับบุคลิกของผู้เบิกความมีความสำคัญแค่ไหน

๕. การตอบคำซักค้าน

เมื่อท่านเบิกความได้อย่างครบถ้วนและศาลเข้าใจอย่างดีแล้ว ขั้นตอนการซักค้านก็คือความหวังเดียวของนายจำเลยที่จะทำให้ลูกความตนเองรอดคดี โดยการทำให้ท่านตอบ ข้อซักค้านผิดพลาด อันจะทำให้คำเบิกความมาก่อนหน้านี้ลดความน่าเชื่อถือลง หรือถ้าแย่กว่านั้นก็คือ คำเบิกความของท่านเกิดข้อสงสัยสำคัญ วิธีการดังกล่าวอาจได้แก่ การข่มขู่ให้ท่านโมโห ซึ่งเป็นเรื่องปกติครับที่คนโมโหจะพลั้งปากโดยไม่ยั้งคิด ดังนั้นท่านจำเป็นต้องควบคุมอารมณ์ให้ได้ แต่ถ้าเหลืออดแล้ว ก็จำเป็นต้องตอบได้อย่างเหมาะสม เช่น มีคดีหนึ่งนายจำเลยหนีปากกาด้วยมือขวา แล้วใช้มีมือนั้นเปิดเอกสารไปมาที่คอกพยาน ปากกาก็เฉี่ยวตาของผมไปมาโดยไม่มีทีท่าว่าจะหยุด ผมจึงพูดว่า “เรียนได้ห้าครับ กรุณาสั่งให้นายไปเปิดเอกสารที่อื่นได้มั๊ยครับ ผมกลัวปากกาจะทิ่มตาผมครับ” เท่านั้นแหละครับศาลดูนายจำเลยทันที ให้ไปเปิดเอกสารที่โต๊ะของตนและนายจำเลยไม่เล่นทรिक (Trick) นี้กับผมอีกเลย อีกวิธีหนึ่งที่นายจำเลยชอบใช้ ก็คือถามประเด็นข้อกฎหมาย ถ้าท่านตอบได้ก็ตอบ แต่ถ้าตอบแล้วพลาดมันจะเสียหายมากทีเดียว ฉะนั้น อย่าลืมนะครับว่าประเด็นข้อกฎหมายศาลยังมีความเห็นต่างกันเลย ทางที่ดีที่สุด คือ ไม่ตอบโดยชี้แจงออกไปว่าท่านมาเบิกความเพื่อให้ข้อเท็จจริงเท่านั้น ส่วนประเด็นข้อกฎหมายเป็นอำนาจของศาลที่ท่านจะพิจารณา ชี้แจงเพียงเท่านี้ท่านก็จะหลุดจากบ่วงประเด็นข้อกฎหมายแล้ว อีกวิธีหนึ่งที่นายจำเลยชอบใช้โดยเฉพาะคดีที่ซับซ้อนและมีเอกสารจำนวนมาก คือ การสรุปคำเบิกความของท่านเป็นเอกสาร โดยตั้งใจสรุปผิดจากคำเบิกความของท่าน แล้วให้ท่านรับรองเอกสารนั้นในชั้นศาล หากท่านรับเอกสารนั้นเมื่อไร หายนะจะมาเยือน ดังนั้นวิธีที่ดีที่สุดหากไม่ใช่เอกสารในสำนวน ท่านต้องปฏิเสธสถานเดียว อีกวิธีหนึ่งที่นายจำเลยชอบใช้คือ ตั้งคำถามวกวนกำกวมเพื่อให้ท่านงง วิธีการแก้ไขที่ดีที่สุด คือ นึกถึงคำเบิกความของ

ท่าน แล้วให้การเข้าถึงคำเบิกความเดิมเป็นการดึงคู่ต่อสู้ให้เข้ามาเล่นในสนามของท่านให้ได้เท่านี้ก็
เรียบร้อยแล้ว

ผมขึ้นเบิกความทุกคดีผมใช้เทคนิคที่ผมเล่ามานี้ และทุกคดีศาลพิพากษาลงโทษ
ทั้งสิ้น หวังว่าบทความนี้ คงจะเป็นประโยชน์แก่ท่านบ้าง
